

Čís. 2712.

Jde o smlouvu kupní, byla-li dodána mlýnská kola, k nimž dodatel opatřil material. Kupitel, jenž převzal zboží, není, dav je k dispozici, oprávněn, jím dále disponovati, leč že by k tomu byl prodatel svolil.

(Rozh. ze dne 12. června 1923, Rv I 1330/22.)

Žalovaný objednal u žalobce mlýnská kola. Dvě z nich dodal žalobce dne 13. srpna 1921, třetí dne 3. září 1921. Žalovaný dal je k dispozici dne 27. srpna (8. září) 1921. Dopisem ze dne 15. září 1921 sdělil žalovaný žalobci, že odmítá převzít kola jako smluvní dodávku, avšak že obstará, by odvrátil od žalobce další škodu, zabudování kol do mlýna Bedřicha R-a na účet žalobcův, pak-li mu žalobce ihned telegraficky nesdělí, že žalovaný nemá zabudování provést na účet a nebezpečí žalobcovo. V dopisu ze dne 17. září 1921 trval žalobce na zaplacení kupní ceny a podotkl, že mu jinak do věci ničeho není. Žalovaný přes to dne 20. září 1921 zabudoval stroje do mlýna Bedřicha R-a. Žalobě o zaplacení kupní ceny bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolání, v němž jsou uplatňovány dovolací duvoly §u 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s., není opodstatněno. Především může býti ponecháno stranou, zda sporná kola jsou věcmi zastupitelnými, totiž takovými, jež v obchodě se určují dle počtu, míry a váhy, jelikož jednotlivá věc téhož druhu jest stejně cenná a právě proto jednotlivost tu významu nemá, a zda jedná se tedy o dodací smlouvu ve smyslu čl. 338 obch. zák., čili nikoli, neboť na projednávaný případ sluší použití předpisu obchodního zákona o kupu i tehdy, kdyby dodaná kola zastupitelnými věcmi nebyla. To plyne z toho, že jde o obchodní jednání, podléhající všeobecným ustanovením obchodního zákoníka, a že pro otázku, zda sluší na tento případ použití zvláštních ustanovení o kupu, pokud se týče obchodního kupu, či o námezdní smlouvě, jest rozhodným předpis §u 1166 obč. zák., jenž stanoví, že, má-li dodati látku ten, kdo převzal zhotovení věci, sluší smlouvu v případě pochybností pokládati za kup. Že látku dodal žalobce, je nesporno. Dlužno tedy smlouvu, na základě níž žalobce domáhá se zaplacení zažalovaného peníze, pokládati za kup a posuzovati ji dle předpisu, obsažených v druhém titulu čtvrté knihy obchodního zákoníka o koupi, zejména pak dle čl. 347 a 348 obch. zák., jak nižší soudy docela správně učinily. Pozastavil-li žalovaný dodaná kola, měl se o jejich prozatímní uschování postarati a nesměl je dodati mlýnáři R-ovi a je ve mlýne toho svého odběratele zabulovati, leč že by byl žalobce přes prohlášení žalovaného, že se nároku ze správy nevzdává, s tím souhlasil. Avšak to se dle zjištění nižších soudů nestalo, neboť žalovaný si sice takový souhlas žalobcův dopisem ze dne 15. září 1921 opatřiti chtěl, avšak žalobce dopisem ze dne 17. září 1921 to rozhodně odepřel, prohlásiv, že dodal kola podle smlouvy, že mu po tom, co žalovaný má s mlýnářem R-em, ničeho není, a že žádá zaplacení do 8 dnu, jinak že podá žalobu. Pakliže žalovaný přes to dne 20. září 1921, a to, jak zjištěno, po obdržení právě zmíněného dopisu žalobcova, se spornými koly uvedeným způsobem

naložil, při čemž jest nerozhodno, proč tak učinil a zda chtěl snad žalobce zachrániti před nějakou újmou, schválil objednané zboží a nemůže nyní s úspěchem ani odpírati zaplacení kupní ceny ani domáhati se přiměřené slevy. Není tu tedy dovolací důvod ve smyslu §u 503 čís. 4 c. ř. s.

Čís. 2713.

O nároku člena řádové kongregace proti řádové kongregaci katolické církve o placení výživného nelze jednati na soudě.

(Rozh. ze dne 12. června 1923, Rv I 1354/22.)

O nároku člena řádové kongregace proti řádové kongregaci katolické církve o placení výživného rozhodly o b a n i ž š í s o u d y věcně. Ne j- v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se na žalované kongregaci placení výživného z důvodu své žalobní smlouvy, která se stala tím, že složil roku 1902 v kongregaci té professi na základě stanov (regulí) tehdáž platných, které i dnes pro jeho poměr ke kongregaci jsou rozhodny — nové stanovy z roku 1914 ho prý nezavazují, ježto jich nepřijal a přijetí je prý nutné, protože jde právě o poměr smluvní — avšak doplněny musí býti prý předpisy církevního zákoníku papežského a papežských dekretů, při čemž prý v případě kolise s obsahem řeholních stanov prioritní postavení přísluší zmíněným papežským předpisům, a dovozuje, že jmenovanou řeholní smlouvou založen pro něj nárok sustentační podle obsahu řeholních stanov, pro kongregaci tedy odpovídající tomu povinnost sustentační, a to na jeho doživotí, i pro případ, že by vyloučením přestál býti členem jejím (canon 671 č. 5 Codex juris canonici Pii X pontificis maximi jussu digestus Friburgi, Ratisbonae 1919, srv. canon 2299 § 3 tamže), kdež potom sustentaci tu nelze provésti jinak, než placením výživného v penězích, dovozuje dále, že sekularisační reskript římské kurie, správně řeholnické kongregace v Římě ze dne 26. listopadu 1918 jest ve skutečnosti propouštěcím dekretem, ale ovšem, ježto propuštění se stalo bez kanonického procesu, protismluvním a protizákonným, dále, že sustentace naturální se mu propuštěním odpírá, i přísluší prý mu tedy pro minulost i budoucnost nárok na peněžitou alimentaci. Ani strany ani nižší stolice neuznaly za vhodné, otázku přípustnosti pořadu práva aspoň si uvědomiti, neřku-li ji řešiti. Kongregace řeholní jest korporací (§ 26 obč. zák.) a, kdyby to byla korporace práva soukromého, jako na př. obyčejný spolek, byla by smlouva mezi ní a členem jejím založená přijetím jeho na základě stanov a podle obsahu jich smlouvou soukromoprávní, a jestliže by tedy ve stanovách zaručena byla členu sustentace, bylo by ovšem možno domáhati se jí pořadem práva. Tak na př. je-li ve stanovách spolku, na př. spolku obchodních cestujících, členu pro případ nemoci, invalidity nebo stáří zaručen jistý důchod, nemožno nárok ten uplatňovati jinak než před řádným soudem, pokud ovšem snad stanovy nepořídily jinak, zřídivše na př. soud rozhodčí. Avšak řeholní kongregace jsou korporacemi práva veřejného,